

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّ الْعَالَمِينَ

شورای عالی حوزه علمیّه قم

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیّه خواهران

مدرسه علمیّه کوثر شهرستان قزوین

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

آداب و آفات زبان از دیدگاه آیات و روایات

استاد راهنما

سرکار خانم طاهره آشوری

استاد داور

حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر هادی فنایی

پژوهشگر

مرضیه فرمانی

دی ۱۳۹۷

تحمیدِیّه

سپاس خدای را که خلقت انسان را نیکو کرد و او را با فطرت ایمان آفرید و به او
معارف و بیان آموخت و او را به کسب فضایل ارشاد کرد و از لُهو و لغو به حکمت
و معرفت هدایت فرمود.

تقديم به

به ساحت نورانی و مقدّس امام رئوف شمس الشموس،

آقا علی بن موسی الرضا علیه السلام

تقدیر و تشکر

حمد و سپاس فراوان از خالق بی‌همتا پروردگار دو عالم که این توفیق را نصیبم نمود تأملی هر چه اندک و محدود در آیات الهی داشته باشم همچنین از زحمات استاد گرانقدر طاهره آشوری که در طی این مدت با راهنمای‌ها راه‌گشایی خود این طریق را بر من آسان نمودند همین‌طور از همسر عزیزم در تمام مراحل همراه و پشتیبان من بود و دوستان عزیزی که با کمک‌های فکری خود مرا در جمع‌آوری این تحقیق یاری رساندند کمال تشکر را دارم.

۲۱. خوری، اعظم، مدیریت زبان، قم: هاجر، بهار ۱۳۹۵.
۲۲. داور پناه، ابوالفضل، انوار العرفان فی تفسیر القرآن، ج ۱، تهران: کتابخانه صدر، سال ۱۳۶۶.
۲۳. دستغیب، عبدالحسین، گناهان کبیره، ج اول، چاپ هیجدهم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۸۳.
۲۴. راغب اصفهانی، حسین بن محمد، مفردات الفاظ القرآن، مترجم: سید غلامرضا، خسروی حسینی، ج ۲، چاپ چهارم، قم: المکتبه المرتضویه لاحیاء الآثار الجعفریه، ۱۳۸۸.
۲۵. ریکارد، رابرت، چگونه دیگران را متقاعد کنیم؟ با گفتن و نوشتن، مترجم: مژگان قسقای پور، چاپ دوم، تهران: همداذ افزار و امید فرزنانگان، ۱۳۸۸.
۲۶. زمخشری، محمد، الکشاف عن حقائق الغوامض التنزیل، ج ۴، بیروت: دارالکتب، ۱۴۰۷.
۲۷. سعادت، علیرضا، سخن چینی منکری اعتماد سوز، گنجینه معارف، کیهان فرهنگی، تاریخ انتشار ۱۳۹۳/۹/۶.
۲۸. سعیدیان، محسن، دروغ و تهمت، توریه و تقیه، چاپ اول، تهران: مرکز فرهنگی انتشارات منیر، ۱۳۸۸.
۲۹. سیاح، احمد، فرهنگ بزرگ جامعه نوین ترجمه المنجد، ج ۱ و ۲، انتشارات اسلام. شبّر، عبد الله، اخلاق، قم: هجرت، چاپ چهارم، ۱۳۷۸ ش.

۳۰. شریعتمداری، جعفر، شرح و تفسیر لغات قرآن بر اساس تفسیر نمونه، ج ۴، مشهد:

آستان قدس رضوی، ۱۳۷۲.

۳۱. صدوق، محمد بن علی بن حسین بن بابویه، **للخصال**، ج ۱، قم: جامعه مدرسین، سال

۱۴۰۳.

۳۲. صدیقی، اسماعیل، **غیبت و عوامل آن**، چاپ اول، قم: نشر روح، بی تا.

۳۳. طباطبایی، محمد حسین، **تفسیر المیزان**، مترجم: سید محمدباقر موسوی همدانی،

ج ۱۳، قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه، سال ۱۳۷۴.

۳۴. طبرسی، علی بن حسن بن فضل، **مشکاة الانوار**، تهران: انتشارات کتابخانه حیدریه،

بی تا.

۳۵. طبرسی، فضل بن حسن، **مجمع البیان فی تفسیر القرآن**، چاپ سوم، تهران: ناصر

خسرو، ۱۴۱۲ق.

۳۶. طریحی، فخرالدین بن محمد، **مجمع البحرين**، ج ۳، چاپ سوم، تهران: ۱۳۷۵ش.

۳۷. -----، **مجمع البحرين**، محقق: احمد حسینی اشکوری، ج ۳،

چاپ سوم، تهران: مکتبه المرتضویه، ۱۳۷۵ش.

۳۸. طوسی، محمد بن الحسن، **الأمالی**، قم: دار الثقافة، ۱۳۱۴.

۳۹. عاملی (شهید ثانی)، علی بن احمد، **منیة المرید**، قم: مکتب الاعلام الاسلامی، ۱۴۰۹ق.

۴۰. غفاری، محسن، **آفات زبان**، چاپ ششم، تهران: پیام آزادی، ۱۳۸۷.

۴۱. فتحعلی خوانی، محمد، آموزه‌های بنیادین علم اخلاق، ج ۲، چاپ دوم، قم: مرکز بین المللی، ترجمه و نشر المصطفی، ۱۳۸۹.
۴۲. فراهیدی، خلیل بن احمد، العین، ج ۴، قم: نشر هجرت، ۱۴۰۹ه.ق.
۴۳. فقیه ایمانی اصفهانی، مهدی، نقش زبان در سرنوشت انسان‌ها یا زبان بر سر دو راهی، قم: ۱۳۶۹.
۴۴. قریشی، علی اکبر، قاموس قرآن، ج (۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷)، چاپ سیزدهم، تهران: بهار، ۱۳۷۸.
۴۵. کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، ج ۴، مترجم: سید جواد مصطفوی، تهران: کتابفروشی علمیه اسلامی، ۱۳۶۹.
۴۶. -----، الکافی، ج ۲، چاپ چهارم، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۴۰۰ق.
۴۷. مازندرانی، محمد صالح، شرح الکافی، ج ۱۲، تهران: المكتبة الاسلامیه، ۱۳۸۲ق.
۴۸. مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، ج ۷۲، بیروت: دار احیاء التراث العربی، ۱۴۰۰.
۴۹. محدث نوری، میرزا حسین، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۹، بیروت مؤسسه آل البيت (علیهم السلام)، ۱۴۰۸ه.ق.
۵۰. محسن، فیض کاشانی، المحجّة البيضاء فی تهذیب الإحياء، مترجم: علی اکبر غفاری، قم: مؤسسه انتشارات اسلامی جامعه مدرسین، چاپ چهارم، ۱۴۱۷.
۵۱. محمد بن حسین، شریف الرضی، نهج البلاغه، محقق و مصحح: صبحی صالح، قم: هجرت، چاپ اول، ۱۴۱۴ ق.
۵۲. محمدی ری شهری، محمد، میزان الحکمه، ج ۹، قم: دارالحديث، ۱۳۷۷ش.

۵۳. مشکینی، علی، *درسهای از اخلاق*، قم: انتشارات الهادی، سال ۱۳۸۶.
۵۴. مصباح یزدی، محمدتقی، *ره توشه*، قم: انتشارات مؤسسه امام خمینی رضی الله عنه، ۱۳۷۶.
۵۵. مطهری، مرتضی، *حکمت ها و اندرزها*، تهران: انتشارات صدرا، سال ۱۳۶۹.
۵۶. معلوف، لوئیس، *فرهنگ المنجد*، مترجم: محمد، بندریگی، چاپ پنجم، تهران: ایران، ۱۳۸۴.
۵۷. معین، محمد، *فرهنگ فارسی*، ج ۲، چاپ چهارم، تهران: انشارات امیرکبیر، ۱۳۶۴.
۵۸. مکارم شیرازی، ناصر، *اخلاق در قرآن*، ج ۳، چاپ اول، قم: مدرسه علی بن ابی طالب، ۱۳۸۰.
۵۹. -----، *تفسیر نمونه*، ج ۱، چاپ چهل و دوم، تهران: انتشارات دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۱.
۶۰. مهدوی کنی، محمد رضا، *نقطه های آغاز در اخلاق عملی*، چاپ چهارم، قم: مسجد مقدس جمکران، ۱۳۸۶.
۶۱. میرزاخان، حسین، *دروغ*، چاپ اول، قم: دفتر تبلیغات اسلامی، اسفند ۱۳۷۲.
۶۲. نراقی، احمد، *معراج السعاده*، تهران: انتشارات رشیدی، ۱۳۶۱.
۶۳. -----، *جامع السعادات*، مترجم: جلال الدین مجتبوی، ج ۲، چاپ چهارم، تهران: حکمت، ۱۳۷۷.
۶۴. نوروزی، محمد، *آسیب شناسی رفتاری انسان از دیدگاه قرآن*، چاپ سوم، قم: مؤسسه بوستان کتاب، ۱۳۸۶.

۶۵. هاشمی شاهرودی، محمود، فرهنگ فقه مطابق مذاهب اهل بیت علیهم السلام، ج ۳، قم:

مؤسسه دایره المعارف فقه اسلامی بر مذاهب اهل بیت علیهم السلام، بی تا.

۶۶. یوسفیان، نعمت الله، اخلاق اسلامی، ج ۲، قم: اداره آموزش های عقیدتی سیاسی

نماینده ولی فقیه در سپاه، چاپ اول، ۱۳۷۶ ش.